

mazása, mint az ugaroltatás, a tarlóterületek hosszabb idejű fenntartása, az erdősávok, bokorsorok, mezsgyék megtartása, telepítése.

A területen előforduló legjelentősebb jelölő élőhelytípusok a **pannon szikes sztyepp** és **mocsarak**, illetve a **síksági pannon löszgyepek**. A legtöbb szikes a folyószabályozás következtében kialakult másodlagos változat, de előfordulnak több ezer évvel ezelőtt létrejött ősi szikesek is. A szikesek legfontosabb kezelési módja a legeltetés. Természetvédelmi és gazdasági szempontból egyaránt fontos, hogy azok jelentős részét minden évben járja legelő állat. Az alullegetetés éppúgy káros az élőhelytípus számára, mint a terület tartamos túllegeltetése.

A löszgyepek humuszban gazdag talajon kialakuló zárt szárazgyepek. Termőhelyük nagy részét felszántották, az Alföld mezsgyéin, kunhalmain, földvárain és a szikes puszták hátsabb részein fennmaradt maradványfoltok őrzik csupán az egykori kiterjedt löszgyepek emlékét. Ezen apró méretű foltokon a kezelés visszaszorulása, illetve emiatt a cserjésedés, az özön-növények terjedése a legfőbb veszélyeztető tényező.

A Natura 2000 fenntartási terv

Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozásakor kijelölésre kerültek az ország Natura 2000 területei. Kijelölésük és fenntartásuk célja a területen előforduló, közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, helyreállítása.

Ezen cél elérésének egyik fontos eszköze az ún. Natura 2000 fenntartási tervek készítése, mely a Cserebökény természetmegőrzési terület esetében is elkészült és hozzáférhető. A fenntartási terv az adott Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat tartalmaz, kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Kiadja:

CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

6720 Szeged, Arany János u. 1.

Telefon/fax: +36 (62) 424-392

E-mail: csemete@csemete.com

Honlap: www.csemete.com

Fotók:

Bojtos Ferenc

Kalotás Zsolt

Konyhás István

Tóth Tamás

Grafika: Veres Hajnalka

A kiadvány

az *Európai Mezőgazdasági*

Vidékfejlesztési Alap

támogatásával valósult meg.

A Cserebökény Natura 2000 terület

(területkód:HUKM20027)

Miért fontos a Natura 2000 hálózat?

A Natura 2000 hálózat egy olyan komplex ökológiai hálózat, melyet az Európai Unió hozott létre annak érdekében, hogy tagállamainak még megmaradt, eredeti élővilágát megőrizze.

2004-ben Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozásának feltételeként beillesztette az uniós irányelveket a nemzeti jogrendbe. A Natura 2000 hálózatnak számos előnye van, ilyen például az élőhelyek és fajok védelmének azonos alapokon nyugvó, a tagországok összefogásával történő megvalósítása, de talán a legfontosabb a gazdálkodók bevonása az aktív természetvédelmi tevékenységbe. Lényeges, hogy a Natura 2000 hálózat az általános vélekedéssel ellentétben nem a tilalmak és korlátozások halmozát jelenti a gazdálkodók számára. A Natura 2000 területek hatékony megővése nem valósulhat meg a

gazdálkodók ilyen irányú tevékenysége nélkül, ezért mindenképpen szükséges az együttműködés. Fontos, hogy az érintettek megértsék azt, hogy ezek a területek mekkora értéket képviselnek, és ezáltal magukénak érezzék a felelősséget a területek és fajok megővésében. A biológiai sokféleség fennmaradása gyakran a hagyományos földhasználati módoknak, technológiáknak, ezek fenntartásának köszönhető. Natura 2000 területek kijelölése pedig ott történt, ahol a közösségi jelentőségű állat- és növényfajok, valamint ezek élőhelyei számára megfelelőek a körülmények, ami az ott jellemző földhasználati módok megfelelő voltáról tanúskodik.

Cserebökény

A természetmegőrzési terület kiterjedése 10 000 hektár. A Tiszai-Alföld délkeleti részén található Cserebökény a Hármas-Körös süllyedéke déli előterének legértékesebb gyepterületeit és vizes élőhelyeit foglalja magában. A természetmegőrzési

terület kijelölése a közösségi jelentőségű élőhelyek, növény- és állatfajok elterjedése alapján történt. A Natura 2000 területté történő kijelölés célja, hogy a területen gazdálkodókkal együttműködve biztosítsa ezeknek az élőhelyeknek és fajoknak a hosszú távú fennmaradását.

A terület jelölő állatfaja a **vidra** (*Lutra lutra* – *ld. fent*), amely fokozottan védett faj hazánkban. Olyan vizes területeken él, ahol van számára megfelelő táplálékbázis, illetve ahol megtalálja búvó- és szaporodóhelyét. Hazai előfordulási helyei egymással kapcsolatban állnak, nem fragmentáltak. Állományváltozási adatok azt mutatják, hogy a populációi könnyen sebezhetőek.

A **vöröshasú unka** (*Bombina bombina*), szinte mindenhol előfordul, ahol számára alkalmas élő- és szaporodóhelyet talál. A nagyobb és kisebb kiterjedésű vizeket egyaránt használja, viszont fontos számára a mocsári- vagy réti növényzet jelenléte. A faj számára a legjelentősebb veszélyforrást a lecsapolások, folyószabályozások, vízrendezések, vizes területek szántóvá alakítása jelenti.

A **molnárgörény** (*Mustela eversmannii*) jellemzően nyílt füves területek, legelők, rétek és mezőgazdaságilag művelt területek lakója, az emberi településeket és erdőket viszont kerüli. A kezelési intézkedések között elsődleges számára az extenzív mezőgazdasági technológiák alkal-

